

Dr hab. Katarzyna Bałka

12.09.2022 Warszawa.

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie

Recenzja rozprawy doktorskiej

Pana mgr Piotra Brożka

w związku z postępowaniem o nadanie stopnia doktora

w dziedzinie sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki

wszczętym przez Radę Naukową ds. stopni w dziedzinie sztuki Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku

Dane personalne i wykształcenie:

Pan Piotr Brożek _____ ku w Kraśniku. W 2009 roku ukończył studia licencyjne z dziedziny nauk humanistycznych w dyscyplinie historia na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Jest także absolwentem Wydziału Reżyserskiego w Gdyńskiej Szkole Filmowej – Policealnym Niepublicznym Studium Filmowym (dyplom w 2011 roku) oraz Wydziału Rzeźby i Intermediów w Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku (dyplom magisterski w 2013 roku). W 2022 roku ukończył na tym Wydziale przygotowywanie recenzowanej tu pracy doktorskiej pt. *Biocinema. Rośliny + człowiek* rozpoczętej w 2017 roku pod kierunkiem prof. Grzegorza Klamana.

Ocena dorobku twórczego i artystycznego:

Począwszy od 2009 roku Piotr Brożek z sukcesem rozwija swój dorobek artystyczny w ramach realizowanych prac dyplomowych oraz projektów tworzonych we współpracy z instytucjami w całej Polsce, przede wszystkim na Lubelszczyźnie. Wychodząc od zainteresowania filmem i historią, Brożek wzbogacał je stopniowo wprowadzając do swojej twórczości tematy społecznie zaangażowane, działania oparte na współpracy ze społecznościami, a także coraz intensywniej zgłębiał tematykę biologiczną i organiczną podejmowaną w kontekście zagadnień futurologicznych. Ta trajektoria zaowocowała zgromadzeniem różnorodnego, złożonego dorobku rozwijanego konsekwentnie i w przemyślany sposób.

Formę filmu pt. *Portret substancji historycznej* przybrała jego praca dyplomowa na UMCS w Lublinie w 2009 roku, co było nowatorskim posunięciem polegającym na zastosowaniu tego medium w kontekście nieartystycznych studiów humanistycznych. Owocem studiów w Gdyńskiej Szkole Filmowej była etiuda filmowa *Sztorm*, na podstawie

której artysta uzyskał dyplom Szkoły w 2011 roku. W 2013 roku Brożek uzyskał dyplom ASP w Gdańsku za pracę *2000 Years*.

Natomiast już wcześniej, w 2009 roku, autor wykorzystał narzędzia artystyczne w pracy z tematyką historyczną, tworząc internetową inicjatywę *Henio on Facebook*. Polegała ona na założeniu internetowego profilu młodej ofiary Holocaustu, Henia Żytomirskiego, z podaną datą urodzenia 25 marca 1933 i miejscem zamieszkania: Lublin. Za zdjęcie profilowe posłużyła ostatnia fotografia Henia z 1939 roku, a wpisy poruszały wątki autobiograficzne opisywane dziecięcym językiem, ilustrowane fotografiami lub skanami dokumentów z historii rodziny Żytomirskich. Opatrywane były one komentarzami innych użytkowników serwisu społecznościowego.

W późniejszych latach Brożek zrealizował m. in. następujące prace:

Krótki film o prawie autorskim, 2014, zrealizowany dla Fundacji Nowoczesna Polska w ramach projektu sfinansowanego przez Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe.

Poświęcony pańszczyźnie film *Niepamięć*, 2015, opowiadający o wspólnej podróży malarza arystokraty i „wykształconej chłopki” przez lubelską i podkarpacką wieś. Podczas wyprawy bohaterowie mierzą się ze swoją przeszłością i próbują odpowiedzieć na pytanie czy pochodzenie decyduje o tym, kim jesteśmy. Film został wyemitowany w TVP Kultura.

Projekt *Niewidomi reżyserzy*, 2015, zrealizowany dla Centrum Kultury w Lublinie.

Projekt *Pollywood*, 2015, zrealizowany dla Miejskiego Ośrodka Kultury w Dynowie.

Projekt *LSS*, 2016, był zbiorem reportaży z rezydencji Warsztaty Kultury w Lublinie.

Projekt *700+*, 2017, zrealizowany dla Pracowni Sztuki Zaangażowanej Rewiry w Lublinie.

Projekt *Bronowizja*, 2018–2019, czyli cykl 84 reportaży zrealizowanych dla Punktu Kultury w Lublinie.

Praca *New Message*, 2019, zrealizowana w ramach Prague Quadrennial / WRO2019. To oparte na otwartym naborze działanie polegało na zgromadzeniu od uczestników pozdrowień

skierowanych do przedstawicieli obcych cywilizacji w nieznanach rejonach wszechświata. Zebrano liczne obrazy, nagrania dźwiękowe oraz filmowe, a nośnikiem służącym ich zapisowi stała się woda. W pracy tej wyraźnie ujawnia się kluczowe dla recenzowanej tu pracy doktorskiej zainteresowanie artysty futurologią oraz translacjami medialno-biologicznymi.

W 2020 roku Brożek wyreżyserował spot społeczny *Kryzys* dla UMCS w Lublinie, dotyczący problematyki kryzysów psychicznych coraz częściej doświadczanych we współczesnym świecie.

Nagrody i wyróżnienia:

Począwszy od 2008 roku Piotr Brożek zdobył szereg nagród oraz został wyróżniony w licznych konkursach. Są to m.in.:

1. Nagroda Kinoteatr Projekt na najlepszy film promujący Lublin za film *In Lublin*, 2008.
1. Nagroda Stowarzyszenia Homo Faber za film *2nd Exit* na konkurs „Gdyby wojny nie było”, 2008.
1. Nagroda Festiwalu Ha!Wangarda za pracę *Bez*, 2010.

Wyróżnienie na Festiwalu Camerimage 2011 za pracę *Fading*.

Nagroda Publiczności za film *Śpiew* w konkursie etiud filmowych ilustrujących wiersze współczesnych polskich poetów „Nakręć wiersz” organizowanym przez Biuro Literackie we Wrocławiu w 2012 roku.

Wyróżnienie przyznane przez Muzeum Narodowe w Warszawie za pracę *Traf do muzeum*, 2012.

Finalista konkursu „Warszawa – Paryż” organizowanego przez Studio Munka i GREC za film *Błyszczycy*, 2014.

Finalista konkursu na plakat „Dekada w Unii” organizowanego przez Muzeum Miejskie w Zabrze i Akademię Sztuk Pięknych w Katowicach w 2014 roku.

Finalista programu „Placówka” organizowanego przez Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego z projektem *10 000*, 2018. Projekt był próbą odpowiedzi na pytanie czy możliwa jest realizacja działania performatywnego, które przetrwa 10 000 lat, którą artysta podjął w oparciu o wykorzystanie nieoczywistych kompetencji osób z niepełnosprawnościami. Warto zwrócić szczególną uwagę na tę pracę, ponieważ artysta podejmuje w niej ważny społecznie temat sytuacji osób z niepełnosprawnościami, łącząc go jednocześnie z zainteresowaniami językowymi, biologiczno-organicznymi i futurologicznymi, które zyskują pełny wydźwięk w przedstawionej pracy doktorskiej. Piotr Broże: pisze: „Słowo «niepełnosprawny» sugeruje, że ktoś nie jest w pełni sprawny do funkcjonowania w świecie potencjalnie sprawniejszych od niego ludzi. Pojawia się pytanie czy świat «pełnosprawnych» jest w istocie lepszym światem. Niepełnosprawni są wykluczani przez konwencjonalne społeczeństwo, gdyż wychodzą poza ramy pragmatycznych funkcjonalności. Jeśli znajdziemy kilka innych punktów odniesienia, dojdziemy do wniosku, że mamy do czynienia z ludźmi ponadsprawnymi. To stygmatyzacja i wykluczenie społeczne czynią z nich osoby «niepełne» w oczach «pełnych». W *10 000* staramy się omijać tradycyjny język, aby poszukać znaczeń w przestrzeniach marginalizowanych przez współczesny dyskurs sztuki. Szukamy metodologicznych błędów w biokomunikacji. Czy drzewo z aberracją chromosomową jest niepełnosprawne? Czy jest wykluczone przez inne drzewa? Działanie *10 000* dzieje się na pograniczu intermediów, teatru, nauki oraz futurologii”.

Z tym samym projektem artysta zajął także 3. miejsce w konkursie Siemens Future Living Award w 2019 roku. Prezentację pracy uzupełniły następujące pytania i stwierdzenia: „Czy drzewa podróżują w czasie? Czy możliwe jest przekazanie wspomnień 10 000 lat w przyszłość? Dziś jesteśmy w stanie zapisać wspomnienia w DNA drzewa dzięki technologii CRISPR. W niedalekiej przyszłości drzewa staną się nośnikami danych o ludzkości”.

Ocena dorobku dydaktycznego i organizatorskiego:

Autor przedłożonej pracy doktorskiej brał udział w szeregu sympozjów i warsztatów w Polsce i za granicą, m.in.:

Program „Democracy & Diversity Graduate Institute” zorganizowany przez The New School w Nowym Jorku w 2015 roku.

Warsztaty w Kobe College, Japonia, 2018, w których artysta wziął udział z rekomendacji dr hab. Tomasza Kitlińskiego. W ich trakcie zaczął realizować wywiady stanowiące część filmu będącego praktycznym komponentem recenzowanej tu pracy doktorskiej.

Warsztaty na Narodowym Uniwersytecie Sztuki w Bukareszcie w 2019 roku.

Konferencja naukowa „Structures and Voices: Storytelling in Post-Digital Times” na Uniwersytecie Gdańskim w 2019 roku. Brożek zaprezentował tam projekt *Biocinema: how the trees could help us understand the posthuman storytelling*, co stanowiło istotny moment rekapitulacji badań prowadzących do sformułowania przedłożonej pracy doktorskiej

Piotr Brożek jest także autorem cyklu autorskich warsztatów artystycznych prowadzonych indywidualnie od września 2017 do czerwca 2018 roku we współpracy z Izbą Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Lublinie. W warsztatach brali udział uczniowie szkół rzemieślniczych z województwa lubelskiego oraz członkowie cechów. Poszukiwano nowych form narracji dla zmieniającego się dynamicznie dyskursu rzemiosła artystycznego. Efektem prac stał się film dokumentalny *Majsterszyk* ukończony w 2019 roku.

Ocena rozprawy i pracy doktorskiej

Przedłożona przez Piotra Brożka praca doktorska kumuluje w sobie liczne wątki obecne we wcześniejszych dokonaniach artystycznych tego twórcy. Kluczowe pytania, na jakie stara się on odpowiedzieć w swojej pracy brzmią: „Czy jest możliwe, aby film przetrwał 10 000 lat?” oraz „W jakim celu realizować taki projekt?”. Stanowią one punkt wyjścia do rozważań i badań opartych na stwierdzonej możliwości transkodowania filmu w postaci cyfrowej do DNA długowiecznego drzewa za pomocą metody edycji genów CRISPR-Cas9. Jak pisze autor, „Powyższa technologia miała sprawić, że z każdej, nawet najmniejszej części drzewa można byłoby odczytać film, który dosłownie stałby się drzewem”.

Częścią praktyczną pracy jest film dokumentujący wywiady przeprowadzone przez twórcę z naukowcami i artystami, którzy wypowiadają się na temat zaproponowanego przez niego działania na pograniczu sztuki i nauki. Ten sam film stanowi także materiał, który w zamierzeniu artysty miałby zostać zakodowany w DNA drzewa i w ten sposób zyskać długowieczność przekraczającą możliwości wszelkich dostępnych obecnie nośników zapisu audiowizualnego.

Przedłożona rozprawa doktorska pt. *Biocinema. Rośliny + człowiek* składa się z następujących komponentów:

Wstępu, w którym autor formułuje pytania badawcze przyświecające jego pracy oraz pokrótce wyklada istotę, założenia i cel projektu.

Rozdziału „Geneza Biocinema”, w którym Brożek przywołuje szereg własnych realizacji i działań zapoczątkowujących i rozwijających koncepcję sformułowaną w przedłożonej pracy doktorskiej. Wymienia swoją obronioną z wynikiem bardzo dobrym pracę licencjacką z dziedziny historii pt. *Portret substancji historycznej*, która w nowatorski sposób przyjęła formę filmu. Był on rejestracją instalacji artystycznej powstałej w Lublinie w 20. rocznicę wyborów z 4 czerwca 1989 roku. Składające się na instalację 170 urn zawierało pytania o przeszłość, teraźniejszość oraz przyszłość (2029 rok), już wówczas wskazując na futurologiczne zainteresowania autora.

W podobny sposób wybiegała w przyszłość praca *Kapsuła czasu 2717* zaproponowana w Lublinie w 2017 roku z okazji obchodów 700-lecia nadania praw miejskich. Była to „kapsuła czasu” zawierająca zarejestrowane na filmie wiadomości od Lublinianek i Lublinian do mieszkańców tego miasta w przyszłości – w tytułowym 2717 roku, kiedy kapsuła miała zostać otwarta. Projekt pozostał jednak niezrealizowany.

Zainteresowanie przyszłością uwidoczniło się także w pracy *10 000*, której projekt znalazł się w finale konkursu „Placówka” organizowanego przez Instytut Teatralny w Warszawie. Artysta zgłębiał to zainteresowanie w kontekście tematyki translacji między językiem werbalnym a niewerbalnym, w tym językiem dzisiejszym i „językiem przyszłości”, który, jak pisze Brożek, „będzie czymś zbliżonym do dzisiejszego rozumienia empatii aniżeli konwencją semantycznych zależności”. Wątek empatii jest tu istotny, ponieważ w pracy tej autor porusza ważne społecznie zagadnienie – sytuację osób z niepełnosprawnościami. To z nimi pracuje nad stworzeniem filmu zawierającego 10 historii opowiedzianych przez nie bez użycia tradycyjnych technik narracyjnych, lecz poprzez poszukiwanie indywidualnego języka u każdej nagrywanej osoby. Tu także pojawia się wątek transpozycji przekazu na DNA drzewa, bowiem projekt zakłada zapisanie opowiadanych historii w sadzonkach drzew, w których przetrwać mają tytułowe 10 000 lat i zostać odczytane w przyszłości.

Ten wątek rozwinięty zostaje w konceptualnym projekcie *10 000 lat. Czy drzewa podróżują w czasie?*, nagrodzonym w konkursie Siemens Future Living Award w 2019 roku i poświęconym możliwości zapisu wspomnień w roślinnym DNA. W opisie pracy autor formułuje wizję „biokomunikacji intergatunkowej”, która „integruje środowisko ludzi, roślin i sztucznej inteligencji”, jak również drzew, które jako „najtrwalszy” nośnik pamięci „stały się zapisem ludzkich wspomnień, przechowując nasze człowieczeństwo”.

Przedłożona w pracy doktorskiej koncepcja „Biocinema” została sformułowana i zaprezentowana publicznie przez autora w jego wystąpieniu na międzynarodowej konferencji

„Structures and Voices: Storytelling in Post-Digital Times” zorganizowanej przez European Network for Cinema and Media Studies w 2019 roku.

Dalej w rozdziale artysta opisuje prowadzone od sierpnia 2019 roku do czerwca 2020 roku próby urzeczywistnienia idei zapisu filmu w DNA drzewa w ramach współpracy z laboratoriami stosującymi system edycji genów CRISPR, którą autor starał się nawiązać. Próby te nie zakończyły się jednak pomyślnie – laboratoria odmówiły podjęcia się tego zadania motywując to znacznymi kosztami i długotrwałością wymaganych prac oraz ograniczeniami natury prawnej.

Niepowodzenie w praktycznej realizacji koncepcji artystyczno-naukowej skłoniło artystę do zmodyfikowania założeń projektu i sformułowania koncepcji „Bioarchiwum”, obliczonej na 10 000 lat, co stanowi „zarówno czas trwania kilkuset ludzkich pokoleń, wzlotów i upadków wielkich cywilizacji, jak i czas życia najstarszego żyjącego drzewa”.

W kolejnej sekcji rozdziału autor rzuca światło na usytuowanie swojej pracy na pograniczu sztuki i nauki w kontekście poszukiwania sposobu na długofalowe i stabilne przechowywanie wiedzy zgodne z założeniami zrównoważonego rozwoju. Jak pisze Brożek, „Dla sztuki projekt Bioarchiwum jest ważny ze względu na jego badawczy charakter – pozwala ukazać proces badawczy jako proces twórczy. (...) Dla nauki projekt Bioarchiwum jest ważny ze względu na jego artystyczny charakter: pozwala wyjść poza ramy paradygmatów i (...) pokazuje jak naukowcy mogą współuczestniczyć w tworzeniu sztuki społecznej”.

Na koniec rozdziału autor podsumowuje cele osiągnięte w ramach prowadzonych działań. Choć ze względów niezależnych od niego nie powiodła się próba faktycznej realizacji założenia pracy, czyli zapisania filmu w DNA żywego drzewa, to jednak prace przyniosły rezultat w postaci samego filmu oraz szeroko zakrojonej refleksji naukowo-artystycznej, a sam projekt przesunął się z dziedziny bioartu w sferę sztuki konceptualnej i sztuki społecznej.

Kolejny rozdział wyczerpująco przedstawia metodologię badań prowadzonych przez artystę w ramach pracy doktorskiej. Ważnym odniesieniem jest tu sformułowana przez Nancy Cartwright koncepcja „teorii ugruntowanej”. Jak wyjaśnia autor, „Metodologia ta nastawiona jest na proces, który odbywa się za pomocą ciągłych powrotów i stawiania pytań aż do momentu, w którym kategoria ulegnie nasyceniu. Badacze zwracają szczególną uwagę na kategorię opisującą kontekst odkrycia. Możemy rozróżnić rzeczowy kontekst odkrycia oraz teoretyczny kontekst odkrycia”. Brożek sytuuje swoje badania w siatce tych pojęć, wskazując, że rzeczowym kontekstem odkrycia jest w tym przypadku „szereg interdyscyplinarnych działań podejmowanych na polu sztuki i nauki w latach 2017–2022, które prowadziły do odpowiedzi na pytanie o możliwość przekazania dzieła artystycznego w daleką przyszłość. Natomiast teoretyczny kontekst odkrycia opiera się tu na analizie ogólnodostępnych danych pozwalającej „zbudować konstrukcje teoretyczne, które ostatecznie doprowadziły do wygenerowania idei Bioarchiwum”.

Autor opisuje dalej wynikający z teorii ugruntowanej schemat prowadzonych badań, na który składa się pięć elementów:

- Sformułowanie problemu badawczego – pytanie o możliwość zapewnienia filmowi przetrwania przez 10 000 lat oraz powody tego dążenia
- Wybór konkretnego przypadku poddawanego opisowi i analizie – w tej pracy jest to autorski metafilm oparty na rozmowach z badaczami i artystami.
- Wyprowadzenie kluczowych pojęć – tu pojęciem tym stało się Bioarchiwum.
- Przeprowadzenie badań porównawczych z innymi wybranymi przypadkami – zebrane przypadki podzielone zostały tu na kategorie: kapsuły czasu, projekty długowieczne, rośliny, i opisane w kolejnych rozdziałach pracy.
- Dokonanie interpretacji porównawczej przypadków i zbudowanie na tej podstawie teorii.

W dalszej części rozdziału autor wyjaśnia także założenia stworzonego przez siebie metafilmu (dzieła odnoszącego się samo do siebie), stanowiącego praktyczną część pracy. Na ten powstający w latach 2018–2022 obraz składają się fragmenty rozmów z przedstawicielami świata sztuki oraz różnych dziedzin nauki, którzy odnoszą się do podejmowanej przez autora kwestii zapisania filmu na 10 000 lat oraz proszeni są o sformułowanie komunikatu skierowanego do ludzi żyjących w odległej przyszłości. Zasygnalizowana zostaje w ten sposób kwestia współodpowiedzialności za innych ludzi, którzy jeszcze nie żyją, a wypowiedzi kolejnych osób w filmie nasycają kategorię możliwych rozwiązań problemu.

W kolejnych trzech rozdziałach omówione zostają trzy fundamentalne dla projektu obszary prowadzonych badań: Komunikat, Sztuka, Historia. Każde z tych zagadnień naświetlone zostaje poprzez przywołanie szerokiego wyboru odniesień i perspektyw mających znaczenie dla realizowanego projektu.

Z kolei następane trzy rozdziały gromadzą wspomniane wyżej studia przypadków służących analizie porównawczej w myśl przyjętej metodologii badań. Rozdział „Kapsuły czasu” wymienia szereg inicjatyw artystycznych i naukowych mających na celu zachowanie istniejących obecnie komunikatów, treści i materii w sposób umożliwiający ich odzyskanie i odczytanie w dalekiej przyszłości. Podobny problem, lecz z nieco innej perspektywy, poruszany jest także w inicjatywach przywołanych w kolejnym rozdziale: „Projekty długowieczne”. Na tej samej zasadzie skonstruowany jest rozdział „Rośliny”, gromadzący projekty odnoszące się do neurobiologii roślin i działania artystyczne z roślinami.

Poprzedzający go rozdział „Życie” przywołuje szereg perspektyw komplikujących pojęcie życia biologicznego i materii ożywionej.

B

Pracę wieńczą rozdziały „Bioarchiwum”, w którym szczegółowo opisana zostaje procedura transkodowania treści filmowej na materiał genetyczny; transkrypcje trzech przeprowadzonych przez autora rozmów do filmu; oraz „Podsumowanie”, w którym Piotr Brożek rekapitułuje główne założenia swojego projektu doktorskiego i osiągnięte rezultaty.

Integralną częścią pracy jest 18-minutowy film zrealizowany przez artystę oraz appendix zawierający szczegółowe informacje o tym obrazie, w tym także schemat jego wyświetlania w przestrzeni wystawienniczej specjalnie zaaranżowanej do tego celu poprzez ustawienie w niej 10 000 sadzonek sosny zwyczajnej.

W ocenie przedłożonej pracy i rozprawy doktorskiej należy podkreślić, że konsekwentnie wynika ona z wcześniejszych działań artystycznych autora. Zostało to dobrze pokazane w rozdziale „Geneza Biocinema”, który przedstawia poprzednie realizacje jako kroki prowadzące do ostatecznego sformułowania refleksji i treści wypełniających recenzowaną tu pracę doktorską. Mamy tu więc do czynienia z dojrzałą syntezą wcześniejszych działań i dociekań, co czyni z pracy podsumowanie istotnego etapu w jego dorobku twórczym oraz świadczy o jego konsekwencji oraz wysokim stopniu nasycenia pracy długotrwałymi przemyśleniami. Godna pochwały jest również dobrze przemyślana i skonstruowana metodologia prowadzonych badań.

Jedną z największych wartości przedstawionego projektu jest jego autentyczna, głęboka interdyscyplinarność. Zaprezentowana praca i rozprawa w znaczący sposób łączą w sobie terytoria sztuki i nauki oraz odniesienia do licznych dziedzin, takich jak film, tekst, biologia, genetyka, etc. Autor wyczerpująco omawia szeroką gamę tych odniesień precyzyjnie wyznaczając interdyscyplinarną przestrzeń, w której sytuuje się jego projekt. Chwilami wydaje się jednak, że nawiązania te mogłyby być ściślej powiązane z esencją pracy oraz opatrzone wyraźniejszymi wskazaniem sposobu, w jaki naświetlają one istotę projektu i odnoszą się do jego koncepcji i realizacji.

Jako kluczowy moment w badaniach i formułowaniu zaprezentowanego projektu odczytuję odmowę realizacji planowanego działania przez laboratoria genetyczne, z którymi kontaktował się autor. Szalenie istotną wartością pracy jest sposób, w jaki odniósł się on do tej sytuacji. Zamiast potraktować ją jako porażkę projektu, Brożek wpisał ją w samą istotę swojego działania, wyciągając odpowiednie wnioski i przeformułując zastosowaną strategię. Wykazał się w ten sposób dużą artystyczną elastycznością i otwartością na rozwój zdarzeń, nie zamykając swojej pracy w ściśle określonych ramach i traktując niepowodzenie jako twórczą siłę. Napędzała ona kolejne etapy jego działań i doprowadziła do wysnucia ważnych wniosków ujętych w koncepcji „Bioarchiwum”. Koncepcja ta stała się kluczowym artystyczno-naukowym osiągnięciem autora oraz namacalnym, dobrze sformułowanym i uzasadnionym rezultatem jego prac.

Konkluzja

Biorąc pod uwagę przytoczone fakty, samą rozprawę i realizację doktorską mgr Piotra Brożka przygotowaną pod opieką promotora prof. Grzegorza Klamana, stwierdzam, iż stanowi ona oryginalne dokonanie artystyczne i spełnia wymagania określone w art. 187 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o Szkolnictwie Wyższym i Nauce (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 ze zm.). Tym samym w mojej opinii przedłożona rozprawa doktorska uzasadnia nadanie Panu mgr Piotrowi Brożkowi stopnia doktora w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.

dr hab. Krzysztof Potk

2